

MOET ER EEN SPINNETJE ZIJN?

Wat wij 'gevaarlijk' noemen, blijkt vaak wonderlijk gemaakt.

In ons klein stadstuinje krioelt het van leven, ondanks dat het echt een heel klein tuintje is. En soms ontwaar ik beestjes die ik voor het eerst in mijn leven zie.

Eentje daarvan is de **wesp- of tijgerspin**. Ik merk ze voor het eerst op op één van de betonplaten die scheiding maken met de veel grotere tuin van onze buurman. Ondanks dat het een kleine spin is, ziet ze er toch

heel afschrikwekkend uit. Ik dacht al: "Krijg daar een beet van." Maar niets is minder waar. Ze is helemaal niet gevaarlijk voor de mens, maar wel voor andere insecten, zoals de sprinkhaan. Nu, in onze tuin zal ze alvast dit lievelingseten van haar moeten missen. Maar vangt ze bijvoorbeeld een hommeltje, dan wordt die meteen in de sterke, kleverige webdraden ingewikkeld. En eenmaal goed ingewikkeld dient ze de genadeslag toe met

een gifbeet.

Haar opvallend patroon beschermt haar tegen de aanvallen van vogels. Nochtans is ze voor hen absoluut niet gevaarlijk, net zoals voor de mens.

Daarentegen vormt het vrouwtje spin wel een groot gevaar voor het mannetje. Na het paren is de kans groot dat ze hem ook inspint en opeet. Niet bepaald de ideale relatie, lijkt me.

Ik verschiet ervan dat er wereldwijd zo'n 50.000 soorten spinnen zijn. En het blijkt dat nog altijd nieuwe soorten ontdekt worden. In België en Nederland zijn er al zo'n 700 soorten te vinden. Kun je je dit voorstellen? De huisspin, trilspin, kruisspin, ... zijn zeer algemeen. Maar ik heb er dus toch een zeldzame gevonden, zoals deze wespspin.

We kunnen in het Noorden van Europa niet klagen: er zijn

voor regenspinnen. Niet dat deze spinnen voor de mens gevaarlijk zijn. Maar ze hebben een enorme omvang en verstoppelen zich achter gordijnen. Achter zo'n gordijn hebben we er eentje opgemerkt. Toch griezelig.

Van die vele soorten spinnen, zijn er ongeveer 200 soorten die in mindere of meerdere mate giftig zijn voor de mens. Daarvan zijn er vier geslachten die potentieel dodelijk zijn: Atrax, Latrodectus, Loxosceles en Phoneutria.

Wees gerust, in ons land en omstreken zijn deze soorten niet te vinden. Alhoewel we merken, dat via invoer van groenten en fruit, bepaalde soorten toch al gezien worden in België. Maar momenteel overleven ze niet. Eigenlijk hoeven we hier geen schrik te hebben voor spinnen. Ze bijten over het algemeen niet op de mens. Maar ze zullen eerder een rustig hoekje opzoeken waar ze niet gestoord worden. Hun gifkaken zijn niet

"Hoe meer ik erover opzoekwerk doe, hoe meer ik beseft hoe weinig we er nog over weten."

hier geen spinnen die voor ons gevaarlijk zijn. Toen we enkele jaren terug in een huisje in Citrusdal, Zuid-Afrika verbleven, had de eigenaar ons verwittigd

gebouwd om mensen te bijten. Mochten ze toch bijten, dan is de beet niet heel erg pijnlijk, de bult wordt binnen enkele dagen minder.

Tunnelspin

Veel zogenaamde 'spinnen-beten' zijn eerder allergische reacties van de huid. Infecties of beten van andere insecten zoals vlooiën. Arachnoloog¹ Chris Buddle van de universiteit van Montreal zegt in LifeScience dat spinnen juist proberen mensen te vermijden en eigenlijk niet willen bijten. Sommige zullen dit enkel

doen om zich te verdedigen of omdat ze in het nauw gedreven worden.

De soorten in België en Nederland zijn zelfs nuttig voor de mens omdat ze vliegen en muggen vangen... Het enige vervelende wat je met spinnen kan meemaken, is dat ze een zeldzame keer in je

oor kruipen. Het beestje wordt dan aangetrokken door de warme en vochtige omgeving, wat het oorkanaal tot de perfecte schuilplaats maakt. Maar zo'n schuilplaats voor een spin is echt een zeldzaamheid.

Om terug te keren op 'gevaarlijke spinnen', die zijn eerder in Australië en Brazilië te vinden. In Brazilië komen er een vijftal soorten van het geslacht Phoneutria voor, zoals de zwerfspin (Phoneutria). Deze spinnen zijn niet alleen erg giftig maar bovendien ook heel agressief. De zwerfspin krijgt de naam van 'giftigste van heel de wereld'. Ze is vooral gevaarlijk omwille van haar krachtig neurotoxisch gif. Toch blijkt dat een beet hoogst zelden dodelijke gevolgen heeft. Waarschijnlijk omdat ze geen of maar weinig gif gebruikt als ze mensen bijt. Een bijzonder weetje: bij mannen veroorzaakt een dergelijke beet onaangename erecties. Een gevolg is dat de medische en farmaceutische wetenschap onderzoek doet naar dit gif in functie van medicinale doeleinden...

De zwerfspin dankt haar naam aan het feit dat deze soort wel eens meereist met een lading bananen. En daarom ook bananenspin wordt genoemd. Dus toch eventjes oppassen als je een tros bananen uit een bananendoos haalt.

In Australië heb je de **tunnelspin** (*Atrax robustus*) die een gevaar vormt voor de mens. Maar in de afgelopen honderd jaar worden er in de

LEES ONLINE

Vogelspin

wetenschappelijke wereld-literatuur maar enkele tientallen beten met dodelijke afloop beschreven. In landen waar deze gevaarlijke spinnen voorkomen, bestaat er ondertussen ook antigif. Dat herleidt de kans op een dodelijke afloop tot een absoluut minimum.

Ben ik niet vergeten iets te vertellen over de 'dodelijke' **vogelspin**. Wel, ze ziet er dan misschien wel schrikbarend uit. Maar de beet van deze harige spin is meestal te vergelijken met een wespensteek, met een lokale zwelling en soms een blaar. Ook deze spinnen bijten enkel uit zelfverdediging. Een beet wordt maar gevaarlijk als

je allergisch bent voor de beet. Net als bij een wesp- of bijensteek er een allergische maar soms levensbedreigende reactie kan zijn. En dan is het inderdaad oppassen geblazen.

Ik zou nog eventjes door kunnen gaan met weetjes over spinnen... Maar hoe meer ik erover onderzoek doe, hoe meer ik beseft hoe weinig we er nog over weten. En ik op bepaalde vragen geen antwoord weet of vind zoals: hoe is het mogelijk dat er al meer dan 50.000 soorten bestaan? Hoe krijgen bepaalde soorten camouflagekleuren zoals de tijgerspin? Hoe is het mogelijk dat bepaalde spinnen een dodelijk neurotoxisch gif produceren? ...

Eigenlijk is daar maar één mogelijke verklaring voor. Tijd en toeval geven me geen antwoord. Er moet een heel creatief, intelligent, machtig iemand zijn die dit alles kan maken. Net zoals een uurwerk-aantoont dat er een uurwerk-maker is. Er moet een God zijn. Er is hier anders geen steekhoudende verklaring voor.

De Bijbel gaat nog een heel stuk verder: onze Schepper heet Jezus Christus met wie je persoonlijk contact kunt maken. Meer dan 45 jaar geleden is voor mij dit contact begonnen. De moeite meer dan waard als je het mij vraagt.

Yvan Thomas